

ASTRID REINLA

Teofrastus

Illustreerinud Lea Malin

Esmatrükk
Eesti Raamat, 1985

Toimetanud Piret Klaus
Kujundanud Villu Koskaru

Tekst © Astrid Reinla pärija ning Tänapäev, 2018
Illustratsioonid © Lea Malin

ISBN 978-9949-85-375-5
www.tnp.ee

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

Peedu jaamas

Kui Teofrastus Bombastus Filippus Aureolus neljapäeva hommikul üles ärkas, ei teadnud ta veel sugugi, et tal on nii keeruline nimi. Teofrastus oli nimelt kass ja elas Peedu jaamas. Peedu on teivasjaam, kus pole piletikassat ega jaamaülemat, seal pole isegi ahju, mille ääres ennast külmal talvepäeval soojendada. Ja külm oli see talvepäev küll, lumi kruudises ja Teofrastus ise, kes veel Teofrastus ei olnudki, pidi ükshaaval käppi tõstma, et nad lume külge lausa kinni ei külmuks. Muidugi oleks ta võinud ka jaamahoonesse varjule minna, kuid siis poleks ta näinud, kes rongi pealt maha tulevad.

Iga paari tunni tagant peatusid jaamas rongid, mõned tulid ühelt poolt, mõned teiselt poolt, vagunite uksed avanesid ja perroonile

astus õige mitu inimest, keskpäeval vähem, õhtupoole jälle rohkem, kuid Perenaist nende seas ei olnud. Perenaine oli lume tulekust saadik kadunud. Mitu korda päevas lippas Teofrastus jaamast koju, aga ikka nägi ta aiateel ja trepil ainult omaenese jälgi. Ega pole vist vaja üteldagi, et kass oli selle ajaga üsna kõhnaks jäänud. Üks punase villase rätikuga naine andis talle küll teinekord tüki vorsti või suitsuräime, kuid kass ei kosunud sugugi, sest ta oli õnnetu. Erinevalt kurvameelsetest inimestest ei oska kurvameelsed loomad ennast paksuks süüa.

Ega Teofrastus tahtnudki kurvameelne olla, kuid tal ei jäänud midagi muud üle. Igas majas oli oma kass olemas – ühes isegi kaks –, ja seal, kus ei olnud, ei sallinud pererahvas kasse silmaotsaski. Mõned inimesed lihtsalt ei salli kasse. Kui asja teistpidi võtta, siis ega kassidki kõiki inimesi armasta.

Iseasi, kui Teofrastus oleks olnud mõni pikakarvaline Siberi kass või muidu peenemat tõugu, kellega sobib uhkustada. Siis ehk oleks keegi ta üles korjanud. Aga Teofrastus oli täiesti tavaline, halli-mustatriibuline, valge maniski ja valgete käpaotstega. Ainult parem tagakäpp oli üleni valge. Oleks ta veel olnud pisike kassipoeg, oleks talle natukenegi lootust jäänud: mitte igauks ei saa niutsuvast kassipojast mööda minna, varem või hiljem viib mõni laps loomakese koju.

Kuid Teofrastus oli päris täiskasvanud, kui nii võib öelda kassi kohta, kes on vähemalt poolteist aastat vana. Kui vana ta täpselt oli, ei teadnud ta isegi. Perenaine ehk oleks teadnud, aga Teofrastus ei osanud aimatagi, kus Perenaine võiks olla. Nüüd oli kass juba terve Peedu läbi käinud, isegi metsas teisel pool jõge, ometigi polnud Perenaisest mingit märki.

Ükskord, kui ilm jälle hirmus külm oli ja Teofrastus jaamahoone ees kõssitades rongilt tulijaid silmitses, tundus talle, nagu oleks lah-tisest vaguniuksest hoovanud tuttavat lõhna. Teofrastus kõhkles hetke ja hüppas vagunitre-pist üles. Uksed ta selja taga veeresid kõri-nal kinni ja Teofrastus tundis ennast lõksus olevat. Tuttav lõhn kadus silmapilk üldisesse lõhnade segadikku ja Teofrastus laskis kuul-davale ahastava „mäu”. Põrand ta jalge all põri-ses ja rappus, pinkidel istus palju inimesi, aga Perenaist nende hulgas ei olnud. Teofrastus puges pingi alla ja sai aru, et suures kandeko-tis, mis seisis tema kõrval põrandal, pidi olema vorsti.

„Kõtt!” ütles kandekoti omanik. „Näe, kus kassiroju. Saab kohe aru, kust lihalõhna tuleb!” Ja mees tegi jalaga peletava liigutuse.

Ent Teofrastus oli juba vaguni teises otsas.

„Piletita reisija!” kilkas paks kaneelilõh-naline tädi. Nüüd vaatasid juba kõik sõitjad Teofrastuse poole. Kass puges vaguninurka ja tõmbas selja küüru. Talle ei meeldinud

põrmugi, et teda aina uuriti. Õigupoolest oli ta päris paanikas. Kui vähemasti vagun ei oleks niimoodi urisenud! Teofrastus sai aru küll, et vagun ei ole elusolend, kuid ühe ruumi kohta käitus see siiski väga kummaliselt. Ruumi põhitunnuseks oli ometi paigalpüsimine, Perenaise tuba ei rännanud iial kuhugi ja majatrepp ka mitte.

Äkki nõksatas kass seljaga vastu vaguni seinaga. Samas rullusid ukseid lahti ja Teofrastus taipas, et seal väljas on jälle vabadus. Ta lip-
sas inimeste jalgade vahelt läbi ja oligi taas lumehanges. Ainult et lumi lõhnas siin teist-
moodi kui Peedul. Lumel oli soola lõhn ja see oli liivaga segatud. Teofrastus määris oma valged käpad ära, aga tal polnud aega seda tähele panna – selles jaamas oli palju rohkem inimesi kui Peedul. Jaamahoonegi oli suurem. Aga Perenaist polnud ikka kusagil märgata. Teofrastus läks inimestega jaamahoonesse kaasa. Seal oli soe, kass surus ennast vastu küdevat ahju ja püüdis muutuda võimalikult märkamatuks. Siiski pandi teda tähele.

„Kass ka sooja tulnud,” täheldas üks vanatädi.

„Korralagedus,” sekkus rohelises palitus mees. „Elva jaamahoone pole kasside koht.”

„Vahest pole tal kodu?” tundis vanatädi Teofrastusele kaasa.

„Korralagedus,” jäi mees enesele kindlaks. „Hulkuvad kassid tuleb hävitada. Selle kohta